

สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการคัดโครงการสู่สภาพในโรงเรียนประถมศึกษาที่อยู่และไม่อยู่ในถิ่นทุรกันดารในจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการคัดโครงการสู่สภาพในโรงเรียนประถมศึกษาที่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร และไม่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี และเพื่อเปรียบเทียบปัญหาการคัดโครงการสู่สภาพในโรงเรียนประถมศึกษาที่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร และไม่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยแบ่งเป็น 3 ด้านคือ ด้านการคัดสิ่งแวดล้อม การบริการสู่สภาพ การเรียนการสอนสู่ศึกษา

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร จำนวน 104 คน และผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่ไม่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร จำนวน 110 คน รวมทั้งสิ้น 214 คน ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการนำแบบสอบถามไปมอบให้กับหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอทุกอำเภอ เพื่อส่งต่อไปยังผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรในอำเภอ นั้น ๆ จำนวน 214 ชุด ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 205 ชุด คิดเป็นร้อยละ 95.79 เป็นแบบสอบถามจากผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร 101 ชุด และแบบสอบถามจากผู้บริหารโรงเรียนที่ไม่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร 104 ชุด นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูปเอสพีเอสแอลเอชเอช (SPSSX) ของสถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบปัญหาการคัดโครงการสู่สภาพในโรงเรียนระหว่างโรงเรียนที่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร กับโรงเรียนที่ไม่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร โดยทดสอบค่า 'ที' (t-test) ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

สรุปผลการวิจัย

1. สถานภาพทั่วไปของผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่ในถิ่นทุรกันดารและผู้บริหารโรงเรียน

ที่ไม่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร

ผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่ในถิ่นทุรกันดารส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุตั้งแต่ 30-39 ปี มีประสบการณ์ในการบริหารงานต่ำกว่า 5 ปี มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่า และไม่เคยเข้ารับการอบรมโครงการสู่สภาพในโรงเรียน

ส่วนผู้บริหารโรงเรียนที่ไม่อยู่ในถิ่นทุรกันดารส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุอยู่ในช่วง 30-34 ปี และ อายุ 45 ปีขึ้นไปมากที่สุด มีประสบการณ์ในการบริหารงานมากกว่า 15 ปี มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่า และเคยเข้ารับการอบรมโครงการสู่สภาพในโรงเรียน

2. สภาพทั่วไปของโรงเรียนที่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร และโรงเรียนที่ไม่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร

โรงเรียนที่อยู่ในถิ่นทุรกันดารส่วนใหญ่ ตั้งอยู่ห่างจากศูนย์กลางของชุมชน 0-3 กิโลเมตร และ 16 กิโลเมตรขึ้นไป การคมนาคม และการติดต่อสื่อสารไม่สะดวก จำนวนนักเรียนในโรงเรียนส่วนมากมีต่ำกว่า 100 คน มีห้องเรียน 5-10 ห้อง และมีครูจำนวน 5-10 คน โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีครูที่มีวุฒิทางสู้อยศึกษา และไม่มีภารโรง

ส่วนโรงเรียนที่ไม่อยู่ในถิ่นทุรกันดารส่วนใหญ่ ตั้งอยู่ห่างจากศูนย์กลางของชุมชน 0-3 กิโลเมตร การคมนาคม และการติดต่อสื่อสารสะดวก จำนวนนักเรียนในโรงเรียนส่วนมากมี 101-300 คน มีห้องเรียน 5-10 ห้อง มีครูจำนวน 5-10 คน และมากกว่า 15 คนขึ้นไป โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีครูที่มีวุฒิทางสู้อยศึกษา แต่มีภารโรง

3. สภาพการสัทธิโครงการสู่สภาพในโรงเรียนประถมศึกษาที่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร และที่ไม่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี

3.1 การสัทธิสิ่งแวดล้อม พบว่า โรงเรียนที่อยู่ในถิ่นทุรกันดารส่วนใหญ่มีการสัทธิสิ่งแวดล้อมทุกด้าน แต่สิ่งแวดล้อมที่โรงเรียนที่อยู่ในถิ่นทุรกันดารส่วนมากไม่ได้สัทธิให้ มีคือที่ปลั้ววะนักเรียนย่อย และสภาพสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนส่วนใหญ่มีฝุ่นละอองรบกวน กระดานชอล์คที่ใช้ในห้องเรียนเป็นกระดานดำ ไม่มีรางรับผงชอล์ค ห้องพยาบาลมีอุปกรณ์เวชภัณฑ์ไม่ครบขาดบางอย่างที่จำเป็น ปริมาณน้ำดื่มขาดแคลนเป็นบางยั้ง

ส่วนโรงเรียนที่ไม่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร พบว่า ส่วนใหญ่มีการสัทธิสิ่งแวดล้อม

ทุกด้าน แต่สภาพสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนที่ไม่อยู่ในถิ่นทุรกันดารส่วนมากมีอุปกรณ์ เวชภัณฑ์ใน
ห้องพยาบาลไม่ครบขาดบางอย่างที่จำเป็น จำนวนโต๊ะและเก้าอี้ในโรงอาหารมีไม่เพียงพอ
กับจำนวนนักเรียน

3.2 การบริการสุขภาพ พบว่า โรงเรียนที่อยู่ในถิ่นทุรกันดารส่วนใหญ่มี
การคัดบริการสุขภาพทุกด้าน แต่การบริการสุขภาพที่โรงเรียนที่อยู่ในถิ่นทุรกันดารส่วนมากไม่ได้
คัดให้มี คือ การตรวจวัดสายตานักเรียน การทดสอบการได้ยินของนักเรียน

ส่วนโรงเรียนที่ไม่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร พบว่า ส่วนใหญ่มีการคัดบริการ
สุขภาพทุกด้าน แต่การบริการสุขภาพที่โรงเรียนที่ไม่อยู่ในถิ่นทุรกันดารส่วนมาก ไม่ได้คัดให้มี
คือ การทดสอบการได้ยินของนักเรียน

3.3 การเรียนการสอนสุขภาพ พบว่า โรงเรียนที่อยู่ในถิ่นทุรกันดารส่วนใหญ่
มีการคัดการเรียนการสอนสุขภาพทุกด้าน แต่การคัดการเรียนการสอนสุขภาพที่โรงเรียนที่อยู่ใน
ถิ่นทุรกันดารส่วนมาก ไม่ได้คัดให้มี คือ ครูผู้สอนสุขภาพที่มีวุฒิทางสุขภาพ และการคัด
อบรมครูสุขภาพ

ส่วนโรงเรียนที่ไม่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร พบว่า ส่วนใหญ่มีการคัดการเรียน
การสอนสุขภาพทุกด้าน แต่การคัดการเรียนการสอนสุขภาพในโรงเรียนที่ไม่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร
ส่วนมากไม่ได้คัดให้มี ครูผู้สอนสุขภาพที่มีวุฒิทางสุขภาพ และไม่มีการคัดอบรมครูสุขภาพ

4. เปรียบเทียบปัญหาการคัดโครงการสุขภาพในโรงเรียนประถมศึกษาที่อยู่ใน
ถิ่นทุรกันดาร และไม่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ผลการเปรียบเทียบ พบว่า เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ โรงเรียน
ประถมศึกษาที่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร กับโรงเรียนประถมศึกษาที่ไม่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร มีปัญหา
ในการคัดโครงการสุขภาพในโรงเรียนแตกต่างกัน ดังนี้ คือ

4.1 การคัดสิ่งแวดล้อม พบว่า โรงเรียนที่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร และโรงเรียน
ที่ไม่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร มีปัญหาด้านการคัดสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .05 โดยโรงเรียนที่อยู่ในถิ่นทุรกันดารมีปัญหามากกว่าโรงเรียนที่ไม่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร
สำหรับปัญหาด้านการคัดสิ่งแวดล้อมข้อที่แตกต่างมีดังต่อไปนี้

- 4.1.1 งบประมาณในการจัดสิ่งแวดล้อมไม่เพียงพอ
- 4.1.2 โรงเรียนอยู่ไกลจากสถานพินิจ
- 4.1.3 ขาดผู้มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดสิ่งแวดล้อม
- 4.1.4 อาคารเรียน ห้องเรียนไม่เพียงพอ
- 4.1.5 โต๊ะเรียน ม้านั่งมีจำนวนและขนาดไม่เหมาะสมกับ

นักเรียน

- 4.1.6 ล้อม ที่ปลั๊กอะมีจำนวนไม่เพียงพอ
- 4.1.7 น้ำดื่ม น้ำใช้ไม่เพียงพอ
- 4.1.8 การดูแลรักษาต้นไม้เป็นไปด้วยความยากลำบาก

4.2 การบริการสุขภาพ พบว่า โรงเรียนที่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร และโรงเรียนที่ไม่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร มีปัญหาด้านการบริการสุขภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนที่อยู่ในถิ่นทุรกันดารมีปัญหามากกว่าโรงเรียนที่ไม่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร สำหรับปัญหาด้านการบริการสุขภาพข้อที่แตกต่างกันมีดังต่อไปนี้

- 4.2.1 ขาดผู้มีความรู้ ความชำนาญในการบริการสุขภาพ
- 4.2.2 การคมนาคม สื่อสารไม่สะดวก
- 4.2.3 อุปกรณ์ เวชภัณฑ์ไม่เพียงพอ
- 4.2.4 การช่วยเหลือและติดตามผลทำได้ไม่ทั่วถึง
- 4.2.5 ไม่ได้ได้รับความร่วมมือ สนับสนุนจากเจ้าหน้าที่

สาธารณสุข

- 4.2.6 งบประมาณในการจัดบริการสุขภาพไม่เพียงพอ
- 4.2.7 ขาดผู้รับผิดชอบในการดูแลสวัสดิภาพนักเรียน
- 4.2.8 การจัดทำบัตรสุขภาพนักเรียนยังไม่ครบ

4.3 การเรียนการสอนผู้ศึกษา พบว่า โรงเรียนที่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร และโรงเรียนที่ไม่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร มีปัญหาด้านการเรียนการสอนผู้ศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนที่อยู่ในถิ่นทุรกันดารมีปัญหามากกว่าโรงเรียนที่ไม่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร สำหรับปัญหาด้านการเรียนการสอนผู้ศึกษา ข้อที่แตกต่างกันมีดังต่อไปนี้

- 4.3.1 อุปกรณ์ไม่เพียงพอ

- 4.3.2 เอกสารสำหรับให้เด็กเรียนค้นคว้าไม่เพียงพอ
- 4.3.3 งบประมาณในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรไม่

เพียงพอ

- 4.3.4 เอกสารสำหรับให้ครูค้นคว้าไม่เพียงพอ
- 4.3.5 ขาดการนิเทศแนะนำในการจัดการเรียนการสอน
- 4.3.6 ครูขาดทักษะในการปรับแผนการสอนให้เหมาะสม
- 4.3.7 ครูไม่สามารถติดตามประเมินผลการปฏิบัติของ

นักเรียนได้อย่างทั่วถึง

- 4.3.8 ครูมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับลุ่มภาพไม่เพียงพอ
- 4.3.9 ไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครอง
- 4.3.10 ครูไม่รู้วิธีการสอนและการใช้อุปกรณ์

การอภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงสภาพการสัดโครงการลุ่มภาพในโรงเรียนประถมศึกษาที่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร และไม่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี และทราบถึงความแตกต่างของปัญหาการสัดโครงการลุ่มภาพในโรงเรียนประถมศึกษาที่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร และไม่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกอภิปรายเฉพาะประเด็นสำคัญ โดยแบ่งการอภิปรายผลการวิจัยออกเป็น 2 ตอนดังนี้

1. สภาพการสัดโครงการลุ่มภาพในโรงเรียนประถมศึกษาที่อยู่ในถิ่นทุรกันดารและไม่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี

1.1 การสัดสิ่งแวดลอม จากผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนประถมศึกษาที่อยู่ในถิ่นทุรกันดารส่วนใหญ่ไม่มีที่ปลั้ววาะนักเรียนชาย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทิพาสันทรคามิ (2524 : 109) ที่พบว่า โรงเรียนประถมศึกษาทั้งขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ร้อยละ 77.93 ร้อยละ 53.95 และ ร้อยละ 45.00 ตามลำดับ ไม่มีที่ปลั้ววาะนักเรียนชาย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนที่อยู่ในถิ่นทุรกันดารส่วนใหญ่มีนักเรียนจำนวนน้อย (ต่ำกว่า 100 คน) การของงบประมาณเพื่อสัดสร้างที่ปลั้ววาะนักเรียนชาย จึงเป็นไปได้ยาก ซึ่งปัญหาเรื่องงบประมาณในการสัดสิ่งแวดลอมไม่เพียงพอก็สัดเป็นปัญหาในระดับมากของโรงเรียนที่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร

1.2 การบริการผู้ชกภาพ จากผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนที่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร ส่วนใหญ่ไม่มีการตรวจวัดสายตา และทดสอบการได้ยินของนักเรียน และโรงเรียนที่ไม่อยู่ในถิ่น ทุรกันดารส่วนใหญ่ไม่มีการทดสอบการได้ยินของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุญอิน เตชะกัมพู (2519 : 72) ที่พบว่า โรงเรียนเทศบาลและโรงเรียนประจำบาลของ 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ไม่เคยทำการวัดสายตาและทดสอบการได้ยิน และผลการวิจัยของ พิพา สันทรคามิ (2524 : 110) พบว่า โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และ ขนาดใหญ่ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ส่วนใหญ่ไม่เคยจัดให้มีการทดสอบสายตา และทดสอบการได้ยินของนักเรียนเลย นอกจากนี้ยังมีผลการวิจัยของ กาญจนา บุญมี (2527 : 150) พบว่า ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กสังกัดกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่ไม่เคยมีการ ตรวจวัดสายตา และทดสอบการได้ยินของนักเรียนเลย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก โรงเรียนทั้งสอง ประเภทขาดผู้มีความรู้ ความชำนาญในการตรวจวัดสายตา และทดสอบการได้ยิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งอุปสรรคในการบริการผู้ชกภาพผู้มี ตรงกับปัญหาด้านการบริการผู้ชกภาพของโรงเรียนที่ อยู่ในถิ่นทุรกันดาร ที่พบจากการวิจัยในครั้งนี้คือ โรงเรียนที่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร มีปัญหาด้าน การบริการผู้ชกภาพอยู่ในระดับมากในเรื่อง ขาดผู้มีความรู้ ความชำนาญในการบริการผู้ชกภาพ

1.3 การเรียนการสอนผู้ชกศึกษา จากผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนที่อยู่ใน ถิ่นทุรกันดาร และโรงเรียนที่ไม่อยู่ในถิ่นทุรกันดารส่วนมากไม่มีการจัดอบรมครูผู้ชกศึกษา และ ไม่มีครูวุฒิผู้ชกศึกษาเป็นผู้สอนผู้ชกศึกษา ซึ่งในเรื่องวุฒิทางผู้ชกศึกษาของครูนี้ ผลการวิจัยของ กาญจนา บุญมี (2527 : 150) พบว่า การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ยังมีครูที่มีวุฒิทางผู้ชกศึกษาไม่ครบทุกโรงเรียนซึ่งเป็นผลสอดคล้องกัน สำเหตุที่โรงเรียนทั้งสองประเภทไม่มีครูวุฒิทางผู้ชกศึกษา อาจเนื่องมาจากกระเขยบในการรับ สัมครบุคคลเข้าสอบแข่งขันเพื่อบรรจุเป็นข้าราชการครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ ประถมศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดคุณสมบัติของผู้สัมคร โดยไม่จำกัดวิชาเอก ดังนั้นจึงไม่สามารถ จัดสรรอัตราค่าส่งครู เพื่อทำหน้าที่สอนในโรงเรียนโดยแยกวิชาเอกได้ อีกทั้งวิชาผู้ชกศึกษา เป็น เพียงส่วนหนึ่งในกลุ่มวิชาสร้างเสริมประสลับการฉวีวิต และบางส่วนก็สอดแทรกไปในกลุ่ม วิชาเสริมสร้างลักษณะนิสัย จึงทำให้ยากแก่การจัดแบ่งเนื้อหาออกมาให้ครูผู้ชกศึกษาสอนโดย เฉพาะ และถึงแม้ครูสามารถจัดแบ่งเนื้อหาออกมาได้ก็เป็นการผิดหลักการของหลักสูตร เพราะ ะลักษณะของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 มีลักษณะบูรณาการ (กระทรวงศึกษาธิการ 2520 : 2) ดังนั้น ครูเพียงคนเดียวจะจัดการ เรียนการสอนทุกกลุ่มวิชาให้มีความสัมพันธ์

สอดคล้องกันได้โดยสะดวกกว่า อีกทั้งสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ยังไม่เห็นว่าทุกโรงเรียนควรบรรจุครูผู้สอนศึกษา โดยเฉพาะ ส่วนล่าเหตุที่โรงเรียนทั้งสองประเภท ส่วนใหญ่ไม่มีการคัดอบรมครูผู้สอน อาจเป็นเพราะหน้าที่ในการคัดอบรมครูเป็นงานในความรับผิดชอบของฝ่ายศึกษานิเทศก์ของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดโดยตรงอยู่แล้ว ดังนั้นโรงเรียนจึงอาจจะไม่เห็นความสำคัญที่จะคัดอบรมครูขึ้นเองก็เป็นได้

2. เปรียบเทียบปัญหาการคัดโครงการถ่ายภาพในโรงเรียนประถมศึกษาที่อยู่ในถิ่นทุรกันดารและไม่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ผลการเปรียบเทียบปัญหาการคัดโครงการถ่ายภาพในโรงเรียนเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ ปัญหาการคัดโครงการถ่ายภาพในโรงเรียนประถมศึกษาที่อยู่ในถิ่นทุรกันดารและไม่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งด้านการจัดสิ่งแวดล้อม การบริการถ่ายภาพ และการเรียนการสอนผู้ศึกษา โดยโรงเรียนที่อยู่ในถิ่นทุรกันดารมีปัญหามากกว่าโรงเรียนที่ไม่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากสภาพทั่วไปที่แตกต่างกันของโรงเรียนทั้งสองประเภท กล่าวคือ โรงเรียนที่อยู่ในถิ่นทุรกันดารส่วนใหญ่ ร้อยละ 62.40 ตั้งอยู่ห่างจากศูนย์กลางชุมชนตั้งแต่ 4 กิโลเมตร ไปจนถึง 16 กิโลเมตรขึ้นไป การคมนาคมติดต่อสื่อสารก็ไม่สะดวก (ร้อยละ 85.10) ต่างกับโรงเรียนที่ไม่อยู่ในถิ่นทุรกันดารที่ส่วนใหญ่ ร้อยละ 63.46 ตั้งอยู่ห่างจากศูนย์กลางชุมชนเพียง 0-3 กิโลเมตรเท่านั้น และมีการคมนาคมติดต่อสื่อสารสะดวกเป็นส่วนมาก อีกทั้งโรงเรียนที่อยู่ในถิ่นทุรกันดารยังได้รับความร่วมมือ สนับสนุนจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข น้อยกว่าโรงเรียนที่ไม่อยู่ในถิ่นทุรกันดารอีกด้วย ดังจะเห็นได้จาก ตารางเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างของปัญหาด้านการบริการถ่ายภาพในโรงเรียนที่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร และโรงเรียนที่ไม่อยู่ในถิ่นทุรกันดารที่พบว่า ปัญหาการไม่ได้รับความร่วมมือ สนับสนุนจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข เป็นปัญหาในระดับน้อย และน้อยที่สุด ของโรงเรียนที่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร และโรงเรียนที่ไม่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร ตามลำดับ ด้วยเหตุนี้จึงอาจเป็นสาเหตุให้โรงเรียนที่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร มีปัญหาการคัดโครงการถ่ายภาพในโรงเรียนมากกว่าโรงเรียนที่ไม่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร ดังที่ ลู่ชาติ โสภประยูร (2526 : 68) กล่าวไว้ว่า โปรแกรมถ่ายภาพในโรงเรียนที่ได้ผลดีไม่สามารที่จะแยกอยู่ได้อย่างโดดเดี่ยว โดยไม่ยอมเกี่ยวข้องกับงานของ

หน่วยงานหรือองค์กรใด ๆ การดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียนจะต้องอาศัยความร่วมมือของชุมชน อาศัยบุคลากรที่เตรียมหรือฝึกหัดอบรมมาทางด้านสุขภาพจำนวนมากที่ไม่ได้สังกัดอยู่ในวงการศึกษา เช่น แพทย์ ทันตแพทย์ พยาบาล หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุขอื่น ๆ นอกจากนี้ สถานภาพทั่วไปของผู้บริหารในเรื่องประสบการณ์ในการบริหารงานและการเข้ารับการอบรมโครงการสุขภาพในโรงเรียน อาจมีผลให้การคัดโครงการสุขภาพในโรงเรียนโดยผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร และผู้บริหารโรงเรียนที่ไม่อยู่ในถิ่นทุรกันดารมีปัญหาการคัดโครงการสุขภาพในโรงเรียนแตกต่างกันก็เป็นได้ ซึ่งจะมีผลทำให้การคัดโครงการสุขภาพในโรงเรียนประสบผลสำเร็จแตกต่างกัน เพราะผู้บริหารโรงเรียนเป็นบุคคลสำคัญที่สุดในการพัฒนาโปรแกรมสุขภาพในโรงเรียน (สู่ชาติ โสภประยูร 2526 : 66) ผู้บริหารที่จะบริหารโครงการสุขภาพในโรงเรียนให้ได้ผลดีนั้นจะต้องบริหารอย่างมีหลักการและมีความเชื่อที่ถูกต้องในเรื่องโครงการสุขภาพในโรงเรียน ซึ่งสิ่งเหล่านี้อาจได้รับจากการเข้ารับการอบรมโครงการสุขภาพในโรงเรียน แต่ผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่ในถิ่นทุรกันดารส่วนใหญ่ไม่เคยเข้ารับการอบรมโครงการสุขภาพในโรงเรียน ต่างกับผู้บริหารโรงเรียนที่ไม่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร ร้อยละ 99.00 เคยเข้ารับการอบรมโครงการสุขภาพในโรงเรียนมาแล้ว ซึ่งอาจทำให้โรงเรียนที่อยู่ในถิ่นทุรกันดารมีปัญหาการคัดโครงการสุขภาพในโรงเรียนมากกว่าโรงเรียนที่ไม่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร นอกจากนี้ สู่ชาติ โสภประยูร (2526 : 73) ยังได้กล่าวอีกว่า ความรู้และประสบการณ์ อาจจะช่วยให้ผู้ดำเนินงานโครงการสุขภาพมีความรู้ และประสบการณ์ไปใช้ในการปฏิบัติงานได้มากยิ่งขึ้น และจะเป็นช่องทางช่วยให้มีการริเริ่ม และพัฒนาโครงการสุขภาพในโรงเรียนให้ดีขึ้นได้ ดังจะเห็นได้จากประสบการณ์ในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่ในถิ่นทุรกันดารส่วนใหญ่ต่ำกว่า 5 ปี แต่ประสบการณ์ในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนที่ไม่อยู่ในถิ่นทุรกันดารส่วนใหญ่มากกว่า 15 ปี นั้นแสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่ในถิ่นทุรกันดารมีประสบการณ์ในการบริหารงานน้อยกว่าผู้บริหารโรงเรียนที่ไม่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร ซึ่งอาจทำให้ผู้บริหารโรงเรียนที่อยู่ในถิ่นทุรกันดารมีความชัดเจนในการบริหาร การเผชิญปัญหาและความสามารถในการแก้ปัญหาน้อยกว่าผู้บริหารโรงเรียนที่ไม่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร ซึ่งทำให้โรงเรียนที่อยู่ในถิ่นทุรกันดารมีปัญหาการคัดโครงการสุขภาพในโรงเรียนมากกว่าโรงเรียนที่ไม่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใคร่เสนอแนะเกี่ยวกับการปรับปรุงโครงการสุขภาพในโรงเรียนสำหรับโรงเรียนที่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร และโรงเรียนที่ไม่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร ดังนี้

1. การปรับปรุง โครงการสุขภาพในโรงเรียนสำหรับโรงเรียนที่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร

1.1 การคัดสิ่งแวดล้อม ควรจัดให้มีโรงอาหารและภาชนะรองรับเศษอาหาร ในโรงเรียนที่ถูกสุขลักษณะ มีห้องพยาบาล สนามกีฬา และต้นไม้ให้ร่มเงา จัดให้มีห้องส้วม และที่ปล้ำว่ะนักเรียนย้าย ก้าคัดสิ่งแวดล้อมที่ก่อเหตุรำคาญ เพื่อส่งเสริมบรรยากาศการเรียน รุ้ยองนักเรียนในเรื่อง เกี่ยวกับสุขภาพ อันจะนำไปสู่การปฏิบัติที่ถูกต้องต่อไป

1.2 การบริการสุขภาพ ควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่ประจำห้องพยาบาล มีการ ทดสอบการได้ยิน การตรวจวัดสายตา และตรวจสุขภาพนักเรียนโดยแพทย์ พยาบาล หรือ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข พร้อมทั้งมีการลงบันทึกบัตรสุขภาพที่ถูกต้อง เป็นประจำอย่างน้อยปีละครั้ง

1.3 การเรียนการสอนสุขภาพ ควรจัดให้มีหนังสืออ่านประกอบ เอกสาร เกี่ยวกับสุขภาพสำหรับครูและนักเรียนที่กั้นลุ่มวัยและเพียงพอกับจำนวนครู นักเรียน ให้มีการ อบรมครูผู้สอนสุขภาพ โดยเฉพาะ และมีการจัดทำโครงการสอนสุขภาพล่วงหน้าด้วย เพื่อให้ ทราบจุดมุ่งหมายที่ถูกต้องอย่างชัดเจนในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่เด็กเรียน

2. การปรับปรุง โครงการสุขภาพในโรงเรียนสำหรับโรงเรียนที่ไม่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร

2.1 การคัดสิ่งแวดล้อม ควรดูแลโรงอาหาร และภาชนะรองรับเศษอาหาร ในโรงอาหารให้ถูกสุขลักษณะ มีห้องพยาบาล ที่ตั้งอยู่ในที่ที่เหมาะสมไม่มีสิ่งรบกวน มีการระบาย ถ้ายเทอากาศได้ดี

2.2 การบริการสุขภาพ ควรให้บริการในการตรวจสุขภาพแก่นักเรียนโดย แพทย์ พยาบาล หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข อย่างน้อยปีละครั้งและเมื่อมีปัญหาสุขภาพในชุมชน ควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่ประจำห้องพยาบาล มีการทดสอบการได้ยิน และการตรวจวัดสายตา นักเรียนเป็นประจำทุกปี

2.3 การเรียนการสอนสุขภาพ ควรจัดให้มีหนังสืออ่านประกอบเกี่ยวกับ สุขภาพสำหรับครูและนักเรียน เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ อันจะนำไปสู่การปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับ สุขภาพได้ มีการจัดอบรมครูผู้สอนสุขภาพ โดยเฉพาะให้มีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับ สุขภาพ นำไปสู่การจัดประสบการณ์ที่ถูกต้อง เหมาะสมเกี่ยวกับสุขภาพให้แก่เด็กเรียนได้

3. การคัดโครงการสุขภาพในโรงเรียนที่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร เนื่องจากสภาพของ

โรงเรียนอยู่ห่างไกลจากชุมชน การติดต่อสื่อสาร และการคมนาคมไม่สะดวก การได้รับความ ช่วยเหลือจากหน่วยงานอื่นจึง เป็นไปได้น้อย ดังนั้นโรงเรียนจึงต้องใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิด

ประโยชน์มากที่สุด นั่นคือ โรงเรียนจะต้องพัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพในการจัดโครงการ ลွှ่ยภาพในโรงเรียนด้วยตนเอง โดยผู้บริหารโรงเรียนควรรวมกลุ่มกัน เสนอให้ฝ่ายศึกษานิเทศก์ จัดการอบรมบุคลากรของโรงเรียนที่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร โดยเฉพาะให้มีความรู้ ความสามารถในการจัดดำเนินงานโครงการ ลุ่่ยภาพในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ

4. การจัดโครงการ ลุ่่ยภาพในโรงเรียนที่ไม่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร เนื่องจากสภาพที่ตั้งของโรงเรียน เอื้ออำนวยต่อการจัดโครงการอยู่แล้ว โดยโรงเรียนสามารถจะติดต่อขอความช่วยเหลือ สันับสนุนจากหน่วยงานอื่นได้อย่างสะดวก ดังนั้นโรงเรียนจึงควรให้ความสำคัญต่อการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนให้มากขึ้น โดยเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน และพยายามติดต่อกับหน่วยงานหรือแหล่งวิชาการทางด้านสาธารณสุขที่ตั้งอยู่ในชุมชนโดยลุ่ม่า เล่มอวางแผนและดำเนินงานโครงการให้สอดคล้องกับแผนงานของหน่วยงานเกี่ยวกับ ลุ่่ยภาพ โดยมี การติดต่อประสานงานกันล่วงหน้าในการวางแผนงานแต่ละปี

5. ควรเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมและดำเนินงานโครงการ ลุ่่ยภาพในโรงเรียนทั้งโรงเรียนที่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร และโรงเรียนที่ไม่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร โดยอาจจัดในรูปแบบของ "โครงการสาธารณสุขมูลฐานในโรงเรียนประถมศึกษา" โดยให้นักเรียนเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำโรงเรียน มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดและดำเนินงานโครงการ ลุ่่ยภาพในโรงเรียน โดยมีครูเป็นผู้ดูแลให้คำปรึกษาและแนะนำ

6. ผู้บริหารควรจัดสรรงบประมาณ และจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในการจัดโครงการ ลุ่่ยภาพให้แก่โรงเรียนที่ขาดแคลน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดและดำเนินงานให้เกิดประโยชน์ ด้าน ลุ่่ยภาพแก่นักเรียน บุคลากร และชุมชนมากที่สุด

ข้อ เสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษา เปรียบเทียบเกี่ยวกับโครงการ ลุ่่ยภาพในโรงเรียนที่มีผลกระทบต่อ พฤติกรรม ลุ่่ยภาพของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาที่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร และไม่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

2. การศึกษา เปรียบเทียบเกี่ยวกับพฤติกรรมการบริหารงานโครงการ ลุ่่ยภาพใน โรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่อยู่ในถิ่นทุรกันดารและไม่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร ใน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

3. การศึกษา เปรียบเทียบสภาพปัจจุบันและปัญหาการคัดโครงการสู่สภาพในโรงเรียน
ประถมศึกษาที่อยู่ในพื้นที่รกรันดารและไม่อยู่ในพื้นที่รกรันดาร ในเขตการศึกษาต่าง ๆ อีกด้วย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย